

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

27.06.2018 № 16-1472

На № _____ від _____

Прем'єр-міністру України
Гройсману В. Б.

Щодо результатів аудиту

Шановний Володимире Борисовичу!

На засіданні Рахункової палати було розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності та обґрунтованості застосування податкових підьг з податку на додану вартість за операціями з постачання навчальними закладами послуг із здобуття вищої освіти і за підсумками його обговорення прийнято рішення.

Згідно з вимогами частини третьої статті 39 Закону України «Про Рахункову палату» надсилаємо відомості у формі рішення Рахункової палати (додається) і просимо поінформувати про вжиті за результатами його розгляду заходи.

Додаток: на 11 арк.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан

ДЕПАРТАМЕНТ ДОКУМЕНТООБІГУ ТА КОНТРОЛЮ
СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
№ 27014/0/1-18 від 04.07.2018

73

11:35:43

43
1604

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 12 червня 2018 року № 14-4

м. Київ

Про результати аудиту ефективності та обґрунтованості застосування податкових пільг з податку на додану вартість за операціями з постачання навчальними закладами послуг із здобуття вищої освіти

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності та обґрунтованості застосування податкових пільг з податку на додану вартість за операціями з постачання навчальними закладами послуг із здобуття вищої освіти. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Протягом 2015–2017 років органи державної влади не забезпечили створення дієвої системи контролю за дотриманням законодавства закладами вищої освіти, які отримували державну підтримку, зокрема, у вигляді податкових пільг з податку на додану вартість.

1.1. Через неналежне виконання МОН покладених функцій у частині формування та реалізації державної політики у сфері вищої освіти, а також недостатню узгодженість його діяльності з діяльністю Мінекономрозвитку і Мінфіну у цій сфері у дослідженому періоді за рахунок бюджетного фінансування і надання податкових пільг з ПДВ за операціями з постачання послуг із здобуття вищої освіти здійснювалася підготовка значної кількості спеціалістів, не затребуваних економікою країни, що призводило до безробіття на вітчизняному ринку праці.

Так, за даними Мінсоцполітики, ринок праці в Україні характеризується перенасиченням фахівцями в галузях соціальних наук і права та недостатністю спеціалістів переробної промисловості, транспорту і державного управління, кваліфікованих спеціалістів з обслуговування машин і устаткування тощо. Загалом, за даними Мінсоцполітики, протягом 2015–2017 років майже 43 відс. безробітних, які перебували на обліку в службі зайнятості, мали вищу освіту.

1.2. ДФС не забезпечено належного контролю за повнотою обліку платників податків, які користувалися податковими пільгами з ПДВ при здійсненні операцій з постачання послуг із здобуття вищої освіти, а також за правильністю визначення сум таких пільг. Згідно з інформацією ДФС за рахунок застосування закладами вищої освіти (далі – ЗВО) вказаної податкової пільги недонадходження ПДВ до державного бюджету за 2015–2017 роки становили близько 6,7 млрд гривень.

Водночас проведений Рахунковою палатою аналіз даних щодо обсягів коштів, передбачених у державному бюджеті на фінансування державного замовлення на підготовку фахівців, науково-педагогічних кадрів, а також даних звітності ЗВО, що належать до сфери управління МОН, про надходження до спеціального фонду коштів від надання освітніх послуг у сфері вищої освіти (у 2015–2017 роках у цих ЗВО навчалося за контрактом за рахунок коштів юридичних і фізичних осіб близько 80 відс. загальної кількості студентів) засвідчив, що тільки за цими джерелами оплати освітніх послуг у сфері вищої освіти сума податкових пільг з ПДВ становила, за розрахунками, близько 12,7 млрд грн, що майже у 2 рази більше, ніж відображено в даних ДФС.

Отже, узагальнені дані ДФС про обсяги податкових пільг з ПДВ за операціями з постачання послуг із здобуття вищої освіти суттєво занижені і не відображають реальних обсягів державної підтримки цієї сфери шляхом надання таких податкових пільг.

2. Нормативно-правові акти, що регулювали питання застосування податкових пільг з ПДВ за операціями з постачання послуг із здобуття вищої освіти, а також державного контролю за діяльністю навчальних закладів у сфері вищої освіти, у дослідженому періоді були неузгодженими та недосконалими.

2.1. Стаття 24 Закону України від 01.07.2014 № 1556 "Про вищу освіту" не узгоджувалася з нормами статті 2 Закону України від 02.03.2015 № 222 "Про ліцензування видів господарської діяльності" в частині визначення нормативного акта, який має регулювати суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності, встановлювати уніфікований порядок їх ліцензування.

Крім того, потребувала приведення у відповідність із частиною тринадцятою статті 13 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" частина шоста статті 24 Закону України "Про вищу освіту" щодо органу, який визначає форму та зміст ліцензії.

2.2. До 01.01.2017 підпункт "г" підпункту 197.1.2 пункту 197.1 статті 197 Податкового кодексу України, яким передбачалося звільнення від оподаткування усіх видів освітньої діяльності, що постачаються вищими навчальними закладами I-IV рівня акредитації, у тому числі для здобуття іншої вищої та післядипломної освіти, не відповідав вимогам законодавства в освітній сфері, оскільки після прийняття Закону України "Про вищу освіту" рівні акредитації ЗВО не було передбачено та запроваджено акредитацію

освітніх програм. Таким чином, до 01.01.2017 редакція підпункту "г" підпункту 197.1.2 пункту 197 статті 197 Податкового кодексу України допускала неоднозначне трактування підстав для застосування ЗВО пільг з ПДВ, що призводило до звернень платників податків до ДФС про надання відповідних роз'яснень.

2.3. Пункт 46 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187, не відповідає нормам частини третьої статті 24 Закону України "Про вищу освіту" в частині переліку документів, що підтверджують відповідність закладу освіти вимогам щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

2.4. Порядок обліку сум податків та зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг та постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2010 № 1233, якою його затверджено, містять посилання на центральні органи виконавчої влади, що припинили свою діяльність внаслідок адміністративної реформи, зокрема на Державну податкову службу і її територіальні органи та Державну митну службу, що потребує відповідного правового врегулювання.

2.5. Після набрання чинності Законом України "Про вищу освіту", яким рівні акредитації ЗВО не передбачено та запроваджено акредитацію освітніх програм, не забезпечено підготовки проектів нормативно-правових актів щодо внесення відповідних змін до законодавства у цій сфері. Зокрема, щодо внесення змін до частин третьої і сьомою статті 2 Закону України від 20.11.2012 № 5499 "Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів", пунктів 3 і 5 Методики розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 346, пунктів 4, 14 і 16 Порядку формування державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2013 № 306, у частині посилання на освітньо-кваліфікаційний рівень у відповідному відмінку та числі і пункту 15 Порядку розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 363, у частині посилання на I-IV рівень акредитації.

3. МОН протягом 2015–2017 років не забезпечено контролю за дотриманням ліцензіатами вимог ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, а також належного керівництва і взаємодії з Державною інспекцією навчальних закладів України (далі – ДІНЗ) у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю

навчальних закладів, що створювало ризики необґрунтованого застосування ЗВО податкових пільг з ПДВ за операціями з постачання послуг із здобуття вищої освіти.

3.1. У 2015–2016 роках МОН не здійснено жодної перевірки ЗВО з питань дотримання ними ліцензійних умов, а також з питань державного нагляду (контролю) за дотриманням ЗВО законодавства у сфері освіти і науки та стандартів освітньої діяльності. Протягом 2017 року МОН проведено дві позапланові перевірки Запорізької державної інженерної академії з питань порушення законних прав фізичної особи, під час яких дотримання ліцензійних умов не перевірялось.

Як наслідок, через відсутність належного контролю з боку МОН окремі ЗВО та їх відокремлені структурні підрозділи проводили свою діяльність, не маючи відповідної матеріально-технічної бази, кваліфікованого персоналу, та/або не відповідали іншим встановленим вимогам ліцензійних умов.

При цьому слід зазначити, що в I півріччі 2015 року та у 2017 році законодавством було встановлено мораторій на проведення планових перевірок та обмежено проведення позапланових перевірок.

3.2. МОН не забезпечено належної координації дій та взаємодії з ДНЗ щодо здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю ЗВО. Протягом 2015–2017 років ДНЗ проведено 171 перевірку ЗВО, під час яких досліджувались і питання дотримання ними ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти. За результатами перевірок ДНЗ встановлено непоодинокі факти порушень ліцензійних вимог, у тому числі відсутності відповідної матеріально-технічної бази. Так, за результатами перевірок окремих ЗВО встановлено факти відсутності в них таких обов'язкових інфраструктурних об'єктів, як гуртожитки, спортивні зали, медичні пункти, пункти харчування.

ДНЗ інформувала МОН про результати проведених перевірок і надавала пропозиції щодо здійснення заходів за їх результатами, але інформація про застосовані МОН заходи впливу на порушників законодавства в ДНЗ відсутня.

Незважаючи на те, що практично всі ЗВО, перевірені ДНЗ, допускали порушення ліцензійних умов, МОН не надана Рахунковій палаті інформація про стан розгляду і використання матеріалів перевірок ДНЗ при прийнятті відповідних управлінських рішень, а також про заходи, застосовані Міністерством до цих ЗВО, що може свідчити про наявність корупційних ризиків.

Лише два ЗВО, під час перевірки яких ДНЗ були встановлені суттєві порушення ліцензійних умов, включено МОН до річного плану здійснення заходів державного нагляду (контролю) Міністерства освіти і науки України на 2018 рік, який затверджено наказом МОН від 30.11.2017 № 1554.

3.3. З метою вивчення стану прийняття МОН рішень за результатами перевірок ЗВО, проведених ДНЗ, під час яких були встановлені факти порушення ними ліцензійних умов у частині матеріального забезпечення навчального процесу, Рахункова палата неодноразово надавала МОН запити на

отримання 12 ліцензійних справ, але в порушення вимог статей 32 і 33 Закону України "Про Рахункову палату" із запитуваних справ МОН надано лише одну ліцензійну справу – Державного університету телекомунікацій.

Встановлено, що матеріали ліцензійної справи Державного університету телекомунікацій містили копії наказу МОН від 30.08.2013 № 1250 "Щодо закріплення державного майна за Державним університетом телекомунікацій" і акта прийняття-передавання державного майна від 30.08.2013 без номера, які засвідчували наявність у цього ЗВО, зокрема, спортивного залу загальною площею 239,8 м². Водночас в акті ДПНЗ від 15.11.2016 № 01-13/167-03-06/1 зазначено про відсутність у Державного університету телекомунікацій спортивного залу.

3.4. Аудит засвідчив, що інформація про ЗВО та їх структурні підрозділи в частині стану ліцензування їх діяльності у сфері вищої освіти, розміщена на офіційному веб-сайті МОН і в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, ведення якої забезпечує ДП "Інфоресурс", дає змогу органам ДФС своєчасно відслідковувати ЗВО, які мають діючі ліцензії на проведення діяльності у сфері вищої освіти, та здійснювати контроль за правомірністю застосування ними податкових пільг з ПДВ, передбачених законодавством.

Водночас у МОН не надана Рахунковій палаті узагальнена інформація за 2015–2017 роки про кількість діючих, виданих, переоформлених, анульованих і недійсних ліцензій на провадження діяльності з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, а отже, МОН не забезпечено виконання на належному рівні повноважень органу ліцензування.

4. Аудитом встановлено, що на час перевірки був відсутній належний контроль за обґрунтованістю розрахованої ЗВО державної форми власності вартості освітніх послуг у сфері вищої освіти як за державним замовленням коштами бюджету, так і за контрактом (договором) за рахунок коштів юридичних і фізичних осіб.

Методика розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта має системні недоліки, зумовлені обмеженістю її застосування та відсутністю розроблених МОН, Мінекономрозвитку і Мінфіном на її виконання порядків проведення таких розрахунків.

Крім того, встановлено, що перевірка обґрунтованості вартості навчання у ЗВО, що належать до сфери управління МОН, за рахунок коштів юридичних і фізичних осіб Міністерством не здійснювалася взагалі.

Проведені Рахунковою палатою розрахунки засвідчили, що у 2015–2017 роках середня вартість навчання одного студента (аспіранта, докторанта) за рік коштом державного бюджету в рамках державного замовлення була майже у 3 рази вищою, ніж середня вартість навчання одного студента коштом юридичних і фізичних осіб.

У порушення вимог статей 8, 32 і 33 Закону України "Про Рахункову палату" МОН не надало Рахунковій палаті інформацію про показники

середньої вартості навчання за державним замовленням у 2015–2017 роках у ЗВО, що належать до його сфери управління.

5. ДФС протягом 2015–2017 років не забезпечено здійснення дієвих заходів і координації дій своїх територіальних органів щодо контролю за своєчасною реєстрацією ЗВО як платників ПДВ, повнотою і своєчасністю подання ними звітів про отримані податкові пільги з ПДВ, обґрунтованістю та законністю застосування податкових пільг за операціями з постачання послуг із здобуття вищої освіти,

5.1. Аудит засвідчив, що територіальними органами ДФС не забезпечено належного контролю за ЗВО щодо дотримання ними вимог Податкового кодексу України у частині обов'язкової реєстрації як платники ПДВ. За результатами проведеного аналізу встановлено, що у 2015 році 90 ЗВО, якими отримано дохід більше 1 млн грн протягом вказаного періоду, не реєструвались і не перебували на обліку в територіальних органах ДФС як платники ПДВ. Надалі із виявленої кількості ЗВО на облік у територіальних органах ДФС як платники ПДВ стали лише 4 ЗВО.

Водночас форма звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, затверджена наказом Мініфіну 17.06.2016 № 553, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.06.2016 за № 932/29062, не містить показників, за якими можна було б визначити обсяг тих операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню і враховуються при обрахунку сум доходів для обов'язковості реєстрації платника ПДВ, а отже – здійснити аналіз на підставі даних цього звіту щодо дотримання ЗВО вимог законодавства щодо обов'язкової їх реєстрації як платників ПДВ у 2016–2017 роках неможливо.

Під час проведення аудиту в ГУ ДФС у Дніпропетровській області Рахунковою палатою виявлені 9 ЗВО, які не були зареєстровані як платники ПДВ і при цьому протягом 2017 року задекларували загальний дохід більше 1 млн гривень. З метою з'ясування обсягів операцій, з яких був сформований задекларований дохід цих ЗВО, за ініціативою Рахункової палати відділами адміністрування податку на прибуток ДПП та ОДПП, підпорядкованих ГУ ДФС у Дніпропетровській області, надіслані запити стосовно розшифрувань доходів, зазначених у звітах про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації. На час завершення аудиту отримано відповіді з детальним розшифруванням доходів від 5 ЗВО, згідно з якими 2 ЗВО надавали послуги (платне навчання, оренда, проживання в гуртожитку, реалізація майна) за загальною сумою більше 1 млн грн, а отже, вони зобов'язані були зареєструватись як платники ПДВ. Від інших 4 ЗВО на час завершення аудиту інформація не надійшла, отже, є ризики порушення ними вимог Податкового кодексу України в частині своєчасності реєстрації як платники ПДВ.

5.2. Територіальними органами ДФС не забезпечено належного контролю за дотриманням платниками податків вимог Податкового кодексу України щодо обґрунтованості застосування податкових пільг з ПДВ за операціями з постачання послуг із здобуття вищої освіти. За результатами

опрацювання інформації ДФС про подання ЗВО звітів про суми податкових пільг Рахункова палата встановила, що за 2015 рік 7 ЗВО звітували про суми податкових пільг з ПДВ за кодами 14010404 (14060404), при цьому такі навчальні заклади або не були зареєстровані як платники ПДВ, або їм анульовано реєстрацію платника ПДВ, у 2016 році виявлено 14 таких закладів, у 2017 році – 13.

5.3. Аудитом встановлено, що через невиконання посадовими особами ДФС наданих повноважень не забезпечено координації дій і контролю за роботою її територіальних органів щодо своєчасного застосування до платників податків штрафних санкцій за неподання або несвоєчасне подання звітів про отримані податкові пільги з ПДВ відповідно до змін, внесених до Податкового кодексу України Законом України від 21.12.2016 № 1797 "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні", які набрали чинності з 01.01.2017.

Так, у порушення вимог пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2010 № 1233 у 2015 році 70 ЗВО, або 10,2 відс. від загальної кількості ВНЗ – платників ПДВ, не подавали або несвоєчасно подавали звіти про отримані податкові пільги з ПДВ, у 2016 році – 54 ЗВО, або 9,0 відс., у 2017 році – 63 ЗВО, або 10,7 відс. від загальної кількості ЗВО – платників ПДВ, тобто після запровадження відповідальності платників податків за неподання або несвоєчасне подання звітів про отримані податкові пільги з ПДВ податкова дисципліна ЗВО в частині подання зазначених звітів не тільки не покращилася, а навпаки, погіршилася.

5.4. Незважаючи на запити своїх територіальних органів, у 2017 році ДФС не надавала роз'яснень про застосування штрафних санкцій, передбачених Податковим кодексом України за несвоєчасне подання (неподання) звіту про отримані податкові пільги з ПДВ. Лише у січні 2018 року, тобто майже через рік після впровадження відповідної норми Податкового кодексу України, ДФС надано головним управлінням ДФС в областях, м. Києві, Офісу великих платників податків ДФС роз'яснення із зазначеного питання.

Як наслідок, за результатами камеральних перевірок акти за несвоєчасне подання (неподання) ЗВО звітів про отримані податкові пільги з ПДВ протягом 2017 року посадові особи територіальних органів ДФС почали складати тільки в грудні 2017 року, а саме після проведення Рахунковою палатою в органах ДФС аудиту ефективності та обґрунтованості застосування податкових пільг з податку на додану вартість за операціями з постачання та ввезення на митну територію України лікарських засобів і медичних виробів. Незастосування або несвоєчасне застосування територіальними органами ДФС штрафних санкцій, передбачених Податковим кодексом України за неподання або несвоєчасне подання звітів про отримані податкові пільги з ПДВ, призводило до зменшення надходжень до державного бюджету. Так, за інформацією ДФС, тільки до 63 ЗВО, які не подавали або несвоєчасно подавали звіти про отримані податкові пільги з ПДВ протягом 2017 року, застосовано штрафних санкцій на загальну суму

55,3 тис гривень. Водночас у разі своєчасного застосування територіальними органами ДФС до цих ЗВО штрафних санкцій, передбачених пунктом 120.1 статті 120 Податкового кодексу України, їх загальна сума становила б, за розрахунками, 92,7 тис. грн, або на 40 відс. більше.

5.5. У дослідженому періоді перевітками було охоплено незначну частину ЗВО. Так, до планів-графіків проведення документальних планових перевірок у 2015–2017 роках включено чотири ЗВО, проведено перевірки двох навчальних закладів. Крім того, територіальними органами ДФС протягом 2015–2017 років проведено 33 позапланові перевірки ЗВО, за результатами яких, зокрема, донараховано 271,1 тис. грн ПДВ, з яких до державного бюджету сплачено 247,3 тис. грн (91,2 відс. від донарахованих).

5.6. Аудит засвідчив, що територіальними органами ДФС не забезпечено якісного проведення камеральних перевірок звітів про пільги, що подавалися ЗВО. Рахунковою палатою за результатами аналізу показників податкових декларацій з ПДВ і звітів про отримані податкові пільги з ПДВ, поданих платниками ПДВ за 2015–2017 роки, встановлено 185 випадків, коли ЗВО в податкових деклараціях з ПДВ зазначались обсяги звільнених від оподаткування ПДВ операцій з надання послуг із здобуття вищої освіти на загальну суму 1 696,1 млн грн (у 2015 році – 75 ЗВО на суму 689,0 млн грн, у 2016 році – 56 ЗВО на суму 414,6 млн грн, у 2017 році – 54 ЗВО на суму 592,5 млн грн), а у звітах про отримані податкові пільги з ПДВ ними не відображались суми отриманої такої податкової пільги.

Крім того, аналіз, проведений Рахунковою палатою, засвідчив 46 випадків, коли ЗВО у звітах про отримані податкові пільги відображали такі пільги на загальну суму 94,1 млн грн (у 2015 році – 14 ЗВО на суму 7,1 млн грн, у 2016 році – 16 ЗВО на суму 43,8 млн грн, у 2017 році – 16 ЗВО на суму 43,2 млн грн), а в податкових деклараціях з ПДВ ними не зазначались обсяги звільнених від оподаткування ПДВ операцій з надання послуг із здобуття вищої освіти.

Під час камеральних перевірок контроль за наявністю відповідних ліцензій у платників податків, які здійснювали операції з постачання послуг із здобуття вищої освіти, територіальними органами ДФС проводився на неналежному рівні. Так, аудитом виявлено два ЗВО, які звітували про отримані податкові пільги з ПДВ за операціями з постачання послуг із здобуття вищої освіти після припинення дії ліцензій на здійснення цього виду діяльності.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності та обґрунтованості застосування податкових пільг з податку на додану вартість за операціями з постачання навчальними закладами послуг із здобуття вищої освіти затвердити.

2. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту ефективності та обґрунтованості застосування податкових пільг з податку на додану вартість за операціями з постачання навчальними закладами послуг із здобуття вищої освіти.

3. Відомості у формі рішення Рахункової палати про результати аудиту ефективності та обґрунтованості застосування податкових пільг з податку на додану вартість за операціями з постачання навчальними закладами послуг із здобуття вищої освіти надіслати Кабінету Міністрів України та запропонувати надати доручення:

МОН забезпечити розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів, зокрема, щодо:

- узгодження норм статті 24 Закону України "Про вищу освіту" із нормами Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" в частині визначення нормативного акта, який має регулювати суспільні відносини у сфері ліцензування видів господарської діяльності, встановлювати уніфікований порядок їх ліцензування, враховуючи зміни, внесені законами України від 26.11.2015 № 835 "Про внесення змін до Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців" та деяких інших законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань" і від 06.10.2016 № 1666 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності";

- приведення пункту 46 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти у відповідність з нормами частини третьої статті 24 Закону України "Про вищу освіту" в частині доповнення переліку документів, що підтверджують відповідність закладу освіти вимогам щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, експертним висновком Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;

- внесення змін до частин третьої і сьомої статті 2 Закону України від 20.11.2012 № 5499 "Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів", пунктів 3 і 5 Методики розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, пунктів 4, 14 і 16 Порядку формування державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у частині посилення на освітньо-кваліфікаційний рівень у відповідному відмінку та числі і пункту 15 Порядку розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у частині посилення на I-IV рівень акредитації;

МОН, Мінекономрозвитку, Мінфіну:

- підготувати пропозиції щодо шляхів проведення реформи системи фінансово-економічних відносин у сфері здобуття вищої освіти, в тому числі удосконалення та підвищення ефективності системи державної підтримки у сфері вищої освіти з метою посилення відповідальності МОН при виконанні повноважень з формування та реалізації державної політики у зазначеній сфері, а також підвищення якості та доступності послуг із здобуття вищої освіти для населення;

- на виконання вимог пункту 3 Методики розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта забезпечити розроблення та затвердження порядку розрахунку закладами, установами вартості підготовки за державним замовленням одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, слухача за освітньо-кваліфікаційним рівнем, науковим ступенем, спеціальністю, напрямом підготовки, галуззю знань, видом економічної діяльності (для професійно-технічного навчального закладу), професією та формою навчання на плановий рік.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Державній фіскальній службі України і рекомендувати:

- вжити заходів щодо усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту;

- забезпечити систематичний і дієвий контроль за наявністю у навчальних закладів ліцензій на право здійснення діяльності із надання освітніх послуг, зокрема під час проведення камеральних перевірок;

- підвищити якість контрольних заходів за достовірністю декларування ЗВО обсягів операцій, звільнених від оподаткування ПДВ, і відображення сум податкових пільг з ПДВ у звітах про отримані податкові пільги;

- підготувати пропозиції щодо внесення змін до форми звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, які б давали можливість визначити обсяг тих операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню і враховуються при обрахунку сум доходів для обов'язковості реєстрації платника ПДВ;

- з метою поліпшення ситуації із звітуванням платниками податків про отримані ними податкові пільги вжити заходів, спрямованих на забезпечення своєчасного застосування територіальними органами ДФС штрафних санкцій, передбачених Податковим кодексом України за такі порушення.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Міністерству освіти і науки України і рекомендувати:

- вжити заходів щодо усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту;

- забезпечити ефективне виконання функцій органу ліцензування в частині контролю за дотриманням ліцензіатами, насамперед ЗВО приватної форми власності, ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти;

- скасувати наказ ДІНЗ від 04.07.2012 № 28-а "Про затвердження програм державного інспектування вищих навчальних закладів" у частині проведення перевірок дотримання вищими навчальними закладами Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти;

- запровадити формування узагальненої інформації про кількість діючих, виданих, переоформлених, анульованих і недійсних ліцензій на провадження діяльності з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти;

- забезпечити здійснення заходів внутрішнього аудиту діяльності ЗВО, що належать до сфери управління МОН, зокрема щодо перевірки проведених ними розрахунків обґрунтованості та відповідності вимогам чинного законодавства вартості навчання фахівців з вищою освітою на умовах контрактів (договорів) коштом юридичних і фізичних осіб;

- розробити та запровадити порядок взаємодії та інформаційного обміну між Міністерством освіти і науки України та новоствореною Державною службою якості освіти України при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням закладами освіти вимог чинного законодавства у сфері вищої освіти;

- забезпечити щорічне надання Рахунковій палаті інформації про показники середньої вартості підготовки за державним замовленням одного фахівця, аспіранта, докторанта, слухача за освітньо-кваліфікаційним рівнем, науковим ступенем, спеціальністю, напрямом підготовки, галуззю знань, професією та формою навчання на відповідний плановий рік за ЗВО, що належать до сфери управління Міністерства, у терміни та за формою, передбаченими пунктом 5 Методики розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта.

7. Оприлюднити рішення і Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Огня Ц. Г.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан